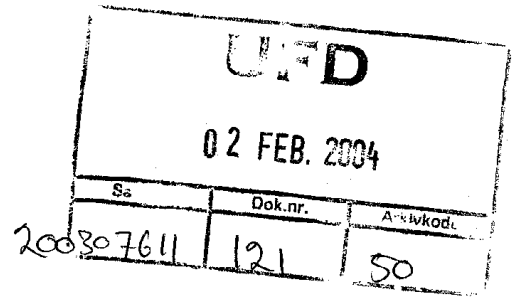

Utdannings- og forskningsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Referanse:
200307611-/ANG

Journal nr: 1067/03
Initialer: EFA

Filnavn:
Høring ryssdal -
styrebeh

Dato:
Oslo, 30 jan. 2004

HØRING NOU 2003:25 - NY LOV OM UNIVERSITETER OG HØGSKOLER

Vi viser til departementets brev av 30.09.03.

AHOs styre har vært løpende orientert om arbeidet med kvalitetsreformen.

NOU 2003:25 Ny lov om universiteter og høyskoler ble behandlet i AHOs styre 26.1.2004.
Følgende høringsuttalelse ble enstemmig vedtatt.

Generelt

AHOs styre vil innledningsvis påpeke at en mener at kvalitetsreformen fører til gode omstillingsprosesser i universitets- og høyskolesektoren.

Styret legger til grunn at universitets- og høyskolesektoren står foran store utfordringer også i tiden framover. Dette er i hovedsak forhold som ligger utenfor universitetenes innflytelse, og også i stor grad utenfor nasjonal innflytelse, som styrer endringsbehovet.

Vesentlige for AHO er:

- stort behov og stor etterspørsel etter arkitekt – og designutdanning
- økt konkurranse mellom norsk og internasjonal arkitekt – og designutdanningstilbud.
- internasjonale avtaler som reduserer norske myndigheters muligheter for å beskytte norske utdanningsinstitusjoner mot denne konkurransen.
- et økende marked innen etter- og videreutdanning som de enkelte institusjonene kan utvikle tilbud til og vokse innenfor.

Økt internasjonal konkurranse og kamp om offentlige midler vil stille økte krav til effektiv ressursbruk og høgt faglig nivå. Dette fører med seg store organisasjonsmessige og ledelsesmessige utfordringer som gjør det nødvendig å foreta jevnlig vurderinger av sektorens rammebetingelser.

Arkitektøgskolen i Oslo slutter seg i hovedsak til høringsuttalelsen fra Universitets- og høyskolerådet. AHO vil likevel presisere og nyansere enkelte punkter i uttalelsen med utgangspunkt i vår egen institusjons behov, og uavhengig av flertall og mindretall i Ryssdalutvalget.

Besøksadresse: Maridalsveien 29, 0175 Oslo
Postadresse: Postboks 6768 St.Olavs plass,
0130 OSLO
<http://www.aho.no>
Org.nr. 971 526 378

Sentralbord: 22 99 70 00
Direktetelefon:
Telefax: 22 99 71 90
e-post:

Tilknytningsform

Ryssdalutvalget er enig om at det er overordnet viktig at institusjonene, så vel statlige som private, er uavhengig av staten i utføring av sine faglige oppgaver.

AHO er en særegen og selvstendig institusjon i den norske universitetsverdenen. Skolen har en internasjonal orientering og er internasjonalt sett svært konkurransedyktig. Samtidig har en et betydelig potensial for å styrkes som forsknings- og utviklingsinstitusjon. AHO ønsker i størst mulig grad rett og mulighet til å styre egen faglig og institusjonell utvikling innenfor rammene av norsk lov.

Generelt sett vil trolig en omdanning av universitets- og høgskolesektoren til selveiende institusjoner styrke muligheten for nødvendige strukturelle endringer innenfor norsk høyere utdanning. AHOs styre vurderer det slik at AHO kan være en av de norske utdanningsinstitusjonene som kan tjene på å en mer fristilt tilknytningsform og ønsker å utrede dette nærmere. Styret ønsker derfor en videre drøfting og nyansering av alternative tilknytningsformer for universitets- og høgskolesektoren.

AHOs styre gir med dette ikke sin støtte til Ryssdalutvalgets flertallsforslag om tilknytningsform for sektoren. Vi mener det er viktig å se nye modeller opp mot dagens løsning og vil særlig peke på verdifulle elementer i dagens tilknytningsform:

- Sektorens samfunnsoppgaver blitt godt løst ved at institusjonene er forvaltningsorganer med utvidede lovfestede fullmakter. En viktig begrunnelse for dette er at denne ordningen etter vår oppfatning gir noe større mulighet for å føre en nasjonal politikk.
- Sterk statlig norsk økonomi innebærer at statlige midler direkte og indirekte i all hovedsak også i framtida vil finansiere norske universiteter og høgskoler.
- Også innenfor prinsippene i nåværende lovverk og prinsipper for ressurstildeling ligger betydelige muligheter for å styrke universitetene og høgskolenes egenansvar og stille krav til nasjonal og internasjonal konkurransedyktighet.

Universitetene og høgskolene representerer et mangfold både i størrelse, fagprofil, oppgaver og tradisjoner. Dette bør tilsi at det kan være hensiktsmessig å ha en viss fleksibilitet i organisasjonsspørsmål og at det legges vekt på å belyse muligheter og konsekvenser for hver enkelt institusjonstype før det fattes endelige valg.

Styresammensetning

AHO har nettopp gjennomført relativt store endringer i sin ledelsesstruktur, instituttstruktur og organisering. Institusjonen har svært gode erfaringer med økningen i antall eksterne styrerepresentanter som ble gjennomført i inneværende periode. Dette har ført til at styrets arbeid har blitt langt mer strategisk orientert og mindre detaljstyrende. Det har vært et fruktbart samspill mellom eksterne og interne synspunkter som har fått fram gode beslutninger.

Generelt har skolen hatt gode erfaringer med at verken eksterne representanter eller studenter / ansatte har flertall i styret. Slik vi ser det, har dette gitt en maktfordeling som sikrer at ulike interesser blir ivaretatt på en balansert måte.

AHOs styre ønsker imidlertid å vurdere styresammensetning nærmere når tilknytningsform er valgt.

Selvrekruiterende styrever vil etter vår vurdering lett kunne føre til at særinteresser blir ivaretatt på bekostning av institusjonenes samfunnsansvar. Vi støtter at statens direkte politiske styring som utgangspunkt må være begrenset til rammestyring, og at den faglige friheten ikke skal overstyres. Styret mener imidlertid at dette fullt ut er forenlig med en viss politisk myndighet i valg av styremedlemmer og sammensetning.

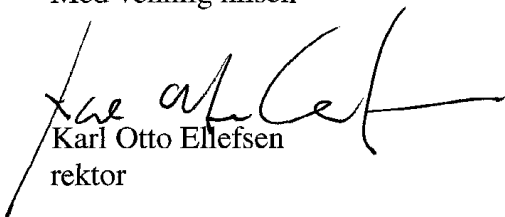
AHOs styre stiller seg negativt til flertallets forslag om at styret selv utnevner nye styremedlemmer.

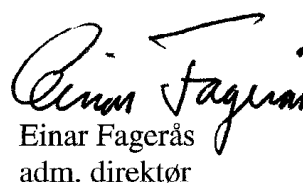
Intern ledelsesstruktur

Med økende krav til faglig og administrativ ledelse er det naturlig at ledere også ved universiteter og høyskoler blir tilsatt etter intern eller ekstern utlysning. Samtidig er det et behov for å fjerne de uklarheter i ledelsesstruktur som eksisterende universitetslov innebærer.

AHOs styre støtter flertallets syn om at rektor normalt bør ansettes av styret og være institusjonens øverste faglige og administrative leder. Rektor er da ikke medlem av institusjonens styre men blir institusjonens daglige leder og rapporterer til styret både i faglig og administrativ sammenheng. Dette vil etter vår oppfatning fjerne den uklarhet som dagens modell kan ha, samtidig som det sikrer at rektor har styrets tillit.

Med vennlig hilsen

Karl Otto Ellefsen
rektor

Einar Fagerås
adm. direktør